

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 27-11-2017
Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: DEPALBR
Sagsnr.: 1707197
Dok. nr.: 484622

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 6. oktober 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 22 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 22:

”Ministeren bedes i forlængelse af besvarelse den 26. sep. 2017 af samrådssp. om manglen på neurologer på danske sygehuse, jf. samrådssp. EL, oplyse dels hvordan uddannelsesforløbet for neurologer er i de øvrige nordiske lande dels hvordan dimensioneringen af neurologi er i disse lande.”

Svar:

Ministeriet har til brug for min besvarelse af spørgsmålet anmodet om bidrag fra Helse- og Omsorgsdepartementet i Norge, Socialdepartementet i Sverige og Sosiaali- ja terveystieteidenministeriö i Finland.

Ministeriet har modtaget bidrag fra Helse- og Omsorgsdepartementet i Norge og Socialdepartementet i Sverige, som også har henvist til Socialstyrelsen i Sverige og Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). I forlængelse heraf har ministeriet indhentet bidrag fra Socialstyrelsen (Sverige) og SKL.

Det finske sundhedsministerium har ikke besvaret Sundheds- og Ældreministeriets henvendelse. Såfremt ministeriet modtager bidrag fra Sosiaali- ja terveystieteidenministeriö, vil det blive eftersendt.

Med henblik på at skabe bedst mulige forudsætninger for, at landenes bidrag kommer ind på alle dele af spørgsmålet (herunder hvordan uddannelsesforløbet for neurologer er i de øvrige nordiske lande, og hvordan dimensioneringen af neurologi er i disse lande), har ministeriet opstillet to delspørgsmål på baggrund af udvalgets spørgsmål. Det bemærkes, at bidragyderne samtidig har fået tilsendt alm. del spørgsmål 22.

Nedenfor fremgår de svenske og norske bidrag, der er relateret til spørgsmålet.

Delspørgsmål/bidragyder	Helse- og Omsorgsdepartementet (NO)	Socialstyrelsen (SE)
”Hvordan er uddannelsesforløbet for neurologer organiseret i [Norge/Sverige]?/Hvordan bliver man neurolog?	<p>”Specialistutdanningen for leger er under omlegging i Norge. Den nye utdanningens del 1, som er en generell del, startet i mars 2017. Utdanningens del 2 og 3, som spesialistutdanningen for nevrologi inngår i, starter i mars 2019.</p> <p>I den nye utdanningsmodellen skal leger i spesialisering (LIS) gjennomføre en læringsmålba-</p>	<p>”Grundutbildning till legitimerad läkare: 5,5 års studier på högskola (inkl. praktik och allmäntjänstgöring, AT). Sedan specialistutbildning i minst fem år (dvs. specialiseringstjänstgöring, ST). Samma utbildningstid gäller för alla specialiteter (det finns dock viss möjlighet till tillgodoräkningen: t.ex. kan den som har en doktorexamen få tillgodoräkna sig viss tid, det finns också möjlighet till tillgodoräkningen för den som utbildar sig i ytterligare en specialitet. Först vill vi säga något</p>

	<p>sert utdanning på minimum 6 år. Utdanningsvirksomhetene hvor LIS er ansatt har ansvar for å utarbeide en individuell utdanningsplan og sørge for at LIS får veiledning og supervisjon. Spesialistgodkjenning gis når læringsmålene er oppnådd.</p> <p>Gjeldende spesialistutdanning, som gjelder fram til 2019, er i hovedsak en kvantitativ utdanningsmodell hvor tjenestetid og utførte prosedyrer og obligatoriske kurs vektlegges. Det er LIS' eget ansvar å sørge for å oppfylle kravene til spesialistgodkjenning ved attestering av utførte utdanningsaktiviteter og oppfyling av krav til tjenestetid ved ulik nevrologisk medisinsk tjeneste.”</p>	<p>om ansvarsfordelingen angående läkarnas ST: Det är vårdgivarna/arbetsgivarna som ansvarar för genomförandet av ST. Socialstyrelsen å sin sida tar fram bestämmelserna om ST (dessa innehåller bl.a. målbeskrivningar för specialiteterna) och utfärdar specialistkompetensbevis. Professionen (främst genom specialitetsföreningarna som organiseras genom Svenska läkaresällskapet samt genom Läkarförbundet) bidrar också på olika sätt i utvecklingen av ST.</p> <p>ST är en utbildning i tjänstgöring under handledning som legitimerad läkare. Läkaren söker själv en ST-tjänst som en arbetsgivare utlyser. Det är arbetsgivaren själv som väljer bland de sökande.</p> <p>Socialstyrelsen föreskriver inte om hur länge ST-läkarna t.ex. ska tjänstgöra på en specifik klinik. (Vi föreskriver om att ST ska ta minst fem år, och så har vi vissa bestämmelser om tillgodoräkning av tid, men i övrigt säger inte våra bestämmelser något om tid).</p> <p>I målbeskrivningarna anges kompetens som ska uppnås samt att vissa former av utbildningsaktiviteter (ex. klinisk tjänstgöring under handledning eller kurs) ska genomföras för att uppnå den kompetensen. Vi anger dock inte exakt vilka tjänstgöringar (på vilka sorters kliniker t.ex.) eller kurser som ska genomföras.</p> <p>Utbildningen kommer att skilja sig åt mellan enskilda ST-läkare. Det ska nämligen läggas upp ett individuellt utbildningsprogram för varje ST-läkare. Programmet ska utgå från målbeskrivningen för den aktuella specialiteten och ange vad just den specifika ST-läkaren behöver för att kunna uppnå målen i målbeskrivningen.</p> <p>Många av specialitetsföreningarna har tagit fram rekommendation för hur utbildningen kan läggas upp, ex. vilka kliniker som det kan vara lämpligt att tjänstgöra på, och hur länge, för att uppnå målen i målbeskrivningarna. Dem kan du ta del av för att få en ungefärlig bild av hur ST-läkarnas utbildning kan vara uppbyggd, dvs. hur länge de tjänstgör på olika kliniker osv. Vänd er till Svenska Läkaresällskapet: http://www.sls.se/om-oss/kontakta-oss/. Även Läkarförbundet (https://www.slff.se/Kontakt/) har tagit fram vissa rekommendationer (det handlar om de specialitetsövergripande delmålen, de s.k. a- och b- delmålen).”</p>
--	--	---

Delspørgsmål/ bidragyder	Helse- og Omsorgsdepartementet (NO)	Sveriges Kommuner och Landsting (SE)
<p>”Hvordan er dimensjoneringen af uddannelsesforløb i neurologi i [Norge/Sverige]? (Hvor mange uddannelsesforløb i speciallægedannelse i neurologi planlægges der pr. år?)</p>	<p>”Det er ingen nasjonal dimensjonering av utdannelsesløp for spesialisering i medisin i Norge. Nasjonal kvotefordeling av legestillinger ble avviklet 1. juli 2013. Oppretting av legestillinger i spesialisthelsetjenesten skal fortsatt skal skje i tråd med behovene innen helseregionenes sørge for ansvar, det helsepolitiske styringsbudskapet og de økonomiske rammer som er stilt til disposisjon. Med tanke på utilsiktede virkninger, ble de regionale helseforetakene bedt om å tett følge utviklingen etter at kvotetildelingen ble avviklet, herunder medvirke til forsvarlig legedekning i lokalsykehus og i kommunene. Per oktober 2017 var det 204 leger i spesialisering og 281 overleger i nevrologi i Norge, totalt 485.”</p>	<p>”I Sverige görs ingen central dimensjonering av specialiseringstjänstgöringen för läkare, utan varje landsting/region bestämmer själva hur många ST-läkare (läkare under specialiseringstjänstgöring) de anställer i respektive specialitet. Jag har inte uppgifter om startår men för åren 2012-2016 har antalet anställda ST-läkare i neurologi legat stabilt på totalt ca 110-120 personer, vilket antyder att det kommer in mellan 20 och 25 nya ST-läkare i neurologi årligen.</p> <p>Neurokirurgi, Klinisk neurofysiologi och rehabiliteringsmedicin är egna basspecialiteter inom den neurologiska ”familjen”, med totalt ca 30 ST-läkare i Neurokirurgi och Klinisk neurofysiologi och ca 50 ST-läkare i rehabiliteringamedicin. För dessa små specialiteter är variationerna större mellan åren så jag kan inte dra några slutsatser om årligt inflöde.”</p>

Socialdepartementet i Sverige oplyser følgende:

”Kommunerna och landstingen/regionerna i Sverige är självstyrande. Hälso- och sjukvård och kompetensförsörjning inom vården faller under landstingens/regionernas ansvarsområde och finansieras till största del genom regional beskattning. Regeringen bidrar till landstingens verksamhet med generella statsbidrag, och med vissa riktade statsbidrag. Regeringen kan genom riktade statsbidrag i kombination med särskilda överenskommelser bidra till att stimulera olika områden, som exempelvis kompetensförsörjning.

Socialstyrelsen är den myndighet som ansvarar för legitimation av läkare och specialistläkare. Det är även Socialstyrelsen som för statistik över hur många läkare som finns runt om i landet. Socialstyrelsen ansvarar också för NPS – Nationellt planeringsstöd. NPS syftar till att stödja vårdgivare med planering och utveckling av kompetensförsörjning.

För att bli neurolog i Sverige krävs 5 ½ år grundläggande utbildning som leder till läkarexamen, följt av minst 18 månaders allmäntjänstgöring (AT) vilket ger behörighet att ansöka om legitimation hos Socialstyrelsen. Efter erhållen legitimation gör läkaren specialiseringstjänstgöring (ST) under minst fem år och väljer då vilket område denne vill specialisera sig inom.

Socialtjänsten har utfärdat ungefär 30 specialistbevis per år för specialistområde neurologi mellan åren 1995-2015.

För mer specifik information angående den aktuella bemanningssituationen rekommenderar jag att du kontaktar Socialstyrelsen (www.socialstyrelsen.se <<http://www.socialstyrelsen.se>>) och arbetsgivar- och intresseorganisationen för

kommuner och landsting/regioner, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
(www.skl.se <<http://www.skl.se>>).”

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Alberte Rodskjer